

Fiskeri- og kystdepartementet

Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

postmottak@fk.d.dep.no

Trondheim, 31. januar 2013

Høringssvar fra NSL – Forslag til endringer i akvakulturloven, deres ref. 12/1029

Vi viser til høringsbrev av 19.12.2012, deres ref. 12/1029, Forslag til endringer i akvakulturloven. Norske Sjømatbedrifters Landsforening, NSL, har følgende kommentarer til departementets forslag.

Formålet med lovendingsforslaget er å legge til rette for endring av reglene om eierkontroll i lakseoppdrettsnæringen. Bakgrunnen er ESA sin vurdering av regelverket etter at Norges største aktør, Marine Harvest, fremmet klage på denne. Regjeringen har nå kommet til at det er ønskelig å ta initiativ til å endre reglene for eierkontroll i havbruksnæring.

En regelverksendring som signalisert må forventes å gi en videre sentralisering av aktiviteten i næringa. Dette er flott for de kystsamfunn hvor aktiviteten legges, men mindre bra for de kystsamfunn som aktiviteten tas fra. I Midt-Norge har vi f.eks. sett en klar vinner i Frøya og Hitra og en like klar «taper» i Smøla.

For å kompensere for ulempene en ser som følge av å oppheve eierskapsbegrensningene, foreslår regjeringen innføring av «avgifter» i form av krav til foredlingsgrad, FoU-innsats og lærlingeplasser i kystdistriktene. Dette er et forsøk på å erstatte tapet av verdiene en naturlig får med lokalt eierskap. Lokale eiere har naturlige insentiver til å utvikle sine bedrifter lokalt. De omgås nærmiljøet til sine anlegg, de møter ris og ros fra lokalsamfunnet, og både de selv og deres familie er en del av det samfunnet som påvirkes – på godt og vondt – av oppdrettsaktiviteten. Det er naturlig at disse eierne vil utvikle selskapene til det beste for området, at de vil jobbe for rekruttering, og at de vil sikre størst mulig verdiskaping i sine lokalsamfunn. De vil naturlig nok føle større ansvar enn eiere med tilhold i utlandet og ulike investeringsfond.

Vi har den siste tiden sett en fremvoksende debatt om eierskap og aktivitet i kystdistriktene i den tradisjonelle fiskerinæringa. Parallellene er mange mellom fiskeri og havbruk, både mht. eierskap, aktivitet i kystdistriktene og bedriftsøkonomiske hensyn. Selskapene har en forpliktelse overfor sine eiere til å gi best mulig økonomisk avkastning for investeringene. Fisken blir derfor anvendt slik at den gir best mulig økonomisk uttelling for eierne. Dette er økonomisk basispraksis og anvendes i all næringsaktivitet. Vi må forvente at dette også vil være gjeldene innen oppdrett. NSL mener derfor vi må ta lærdom av de erfaringene man har gjort seg mht. trålerkvoter og aktivitet på land i Nord-Norge. Såkalte «samfunnskontrakter» blir oppfulgt bare så lenge de samsvarer med bedriftsøkonomiske betraktninger.

Krav om «samfunnsansvar» fungerer ikke i andre næringer og vil heller ikke fungere på sikt i oppdrettsnæringen. Dette følger av at det naturligvis vil stilles krav til maksimal avkastning på investert kapital og størst mulig avkastning til eierne. Verdien av lokalt eierskap kan ikke kompenseres med krav og avgifter. NSL tror på et mangfold av eierskap og at dette vil tjene kystdistriktene best, både nå og i framtiden.

NSL kan ikke se at verken samfunnet eller næringa er tjent med at et selskap kan kontrollere mer enn det som dagens eierskapsbegrensninger i oppdrett tilsier. NSL er derfor svært skuffet over at regjeringen nå ser ut til å gi opp i forhold til ESA.

NSL er fornøyd med at det foreslås at departementet i forskrift kan bestemme hvor stor andel av produksjonskapasiteten et foretak kan kontrollere. NSL er likevel skeptisk til den signaliserte endringen mht. eierskapsbegrensning i havbruksnæringa som skal følge av lovendringen.

Akvakulturloven skal i følge hovedformålet i § 1 bidra til verdiskaping på kysten. Det er videre et uttalt politisk ønske at vi skal ha en differensiert struktur i havbruksnæringa. NSL ber myndighetene innta en aktiv rolle for å sikre fortsatt differensiert struktur i havbruksnæringa. Dette mener vi vil gagne både næringa og bidra til verdiskaping på kysten.

NSL bistår gjerne myndighetene i konkretiseringen av et slikt arbeid for å styrke lokalt eierskap og bidra til verdiskaping på kysten.

Med vennlig hilsen

Kristin Sæther

Fagsjef oppdrett, NSL